Rme siqde ptis ita iniciū sumamus. cō
siderantes quas rs habē debeat elocucō
ōmoda et pfcta. que maxime oratori accōmo
data est. Tres enim res in se habere debet
Elegantiam ōposicōnē. dignitatē. Elegan-
cia ē. q facit. ut vnūqdq pure ⁊ aperte dici vi
deatr. hec distribuitr. i latitatē et explanacōez
Latinitas ē que sermonē purū ōseruat ab oi
vicō rmotū. Vicia i sermone quo mi⁹ is lati
nus sit duo pnt eē Soleocismus et Barba-
rism⁹. Soleocism⁹ est cum in verbis pluri-
bus consequens verbum superiori non acco
modatur. Barbarismus est cum verbum
alqd viciose affertur Hec qua racione vitarī
possumus in arte gramatica dilucide discem⁹
Explanacio est que reddit aptam et diluci-
dam orōnem. Ea comparatur duobus modis
vsitatis verbis et ppriis. Vsitata sūt ea que
versantr i sermōe et ōsuetudie quotidiana. p
pa q eius rei vba sūt aut eē pnt qua de loq-
mur. Cōpōcō ē que facit oms partes orōnis
eqliter pppolitas. Ea cōseruabitr si fugiemus
crebras vocaliū curriones que vastam atqz
hyantem oracionem reddunt. vt. Hec est
Barbe enee amenissime impendebant Et si

vitabimus eiuſdē lrē nimiā aſſiduitatē Cui
vicō verſus hic erit exemplo Nā hic nichil
ꝓhibet alienis exēplis vti O tyte tu te dati
tibi tāta tyranne tuliſti Et hoc eiuſdē ꝑete
Quit qꝫ quiſqꝫ queqꝫ qſqꝫ conueniat neget .
Et ſi eiuſdē ꝟbi nimiā aſſiduitatē ſugiemus
eiuſmodi . nam cuiꝰ rōis rō non extet ei rōi
rō nō ē ſidē habē ꝛ ſi cū vtem ꝯuemēt ſiliē ca/
dētibꝫ ꝟb hoc mō fletes . plorātes . lacrimātes
obteſtātes Et ſi ꝟboꝝ tñſiectionē vitabimꝰ
ſi que eīt ꝯcuma . Quo i vicio ē Seliꝰ aſſi/
duꝰ Itē ſugē opoꝛtꝫ lōgā ꝟboꝝ ꝯtinuacōnē
que ꝛ auditoꝛis aurēs ꝛ oratoꝛis ſpm̄ ledit . hijs
vicijs īꝯpoſicōne vitatis reliquū opis ꝯſumē
dū ē i dignitate . dignitas ē q̄ reddit oꝛnatā
oꝛōnē et varietatē diſtīguit Hec i verboꝝ et
ſentēcaꝝ exoꝛnacōnē diuidit . verborū exoꝛ/
nacō ē q̄ ipſius ſermonis īſignita cōtinet ꝑpo
licōne Sētēciaꝝ exoꝛnatio . eſt q̄ nō in ꝟbis
ſꝫ i ipſis rebꝰ dignitatē hꝫ Hec de primo ſa
tis Sequens id preceptū ſe affert notatū
digniſſimū qꝫ videlicet plena oratio grama/
tica tribꝫ cōſtat ptibus . ſuppoſito . ſcilicet . ver
bo . et appoſito . Que ptes oratorum more ſic
oꝛdinātur Vt appoſitū pncipio . ſuppoſitum

medio. ꝟbum vero fine poꝯ venuſte locetur
Gramatici vero ↄtra quodāmō faciunt. dicūt
ergo gramatici Scipio affricanꝰ deleuit car
thaginē Oratoꝛes vero potiꝰ ſic carthagīem
ſcipio affricanꝰ deleuit Marcuſ cicero vrīt fa
miliariter publio lētulo Gramaticꝰ ait Ora
toꝛ ↄuerſo oꝛdīe ſic Publio lētulo marcuſ cice
ro familiariter vrīt Hijs exēplis patere arbi
tramur queādmodū plena oīo ſuā ſtructu
rā ⁊ ſi nō ſp̄ ſepiſſimū apud oꝛatores habere
debꝫ. Nec illō te fugiat huiꝰ artis cupidū ꝙ
aduerbiū ſuā ſtructionē añ verbū immedia
te ſepe numero tenebit niſi ſit excellens ut
puta cōpatiuū ł ſuplatiuū. Tūc enī poſt ver-
bum locari pt̄ Huius p̄cepti hoc ſit exēplū
Que michi diligenter mādaſti facere curaui
ſtudioſiſſime Hac de re ſatis eſt Illud etiam
neq̄q̄ꝫ te lateat ꝙ p̄poſitio triphariā cōſtrui
perbelle pōt. vno nempe modo ſi eius caſua-
le ex adiectiuo et ſubſtātiuo ſit aggregatū
tūc p̄poſitio ipſa intericiatur ut maximas ad
res hoc ↄducit oꝛnatiſſimo in loco ſpaciati ſu-
mus Itē iuſtis de cauſis hereticoꝛū genus era
dicādum approbatur Scdo ꝙ prepoſitio ſuo
caſuali poſtponatur. Vt illud eſt negociū

quo de multis in locis iudicatū eſt Item hic
ē quo cū ſocietas eēt michi maxima Tercio
ꝙ prepoſitio vna cū caſuali inter adiectiuū
et ſbm locet. ut Maximam i republica dili
genciam habeto Item incredibilis in omnes
ciues obſeruancia. Item ſūmum in rethori
ca ſtudium faciendum eſt. Conſimilia ipſe
adicito. Eodem ferme pacto agēdū fuerit cū
geītiuꝰ cū pluribus noīatis ꝯſtruat̃ i medio
aptiꝰ locet. oīa rēpublice iura iuiolatiſſīe ſua
ri dūt Itē iama ſceleratoꝝ hoim flagitia. Et
coīi nti gtis iterpoi pūt. ut huiꝰ lōgitudo
viri. huiꝰ auctoitas loci plīm valȝ. H tūſpō
hauo paꝝ oītꝰ affert. At plexꝗ adiectiuū
nomē ſbm̄ venuſte pcedit. ut tua dignitas
optima virtus. diuinū ingeniū Id eciā ne o/
mittamus quin cognitū fiat aptum. ꝙ oro p
fecta nō ſolū vbū i capite ſep locatū habebit
de q̄ i ſecūdo pcepto dictū fuit Veꝝ eē ſignū
aliqd vniuerſale l' affirmatiuū l' negatiuū
aut eciā aliqd excellēs ut puta nomē vel ad
uerbiū ſuplatiuū ꝯpatiuū ue i finē locai pūt
oratone pfecta cōſūpta. de ſigno vniuerſali il/
lud t' ſit exēplo Te caiorē habeo neminem
Itē q̄ in pcepiſti feci omnia. De ſuperlatiuo

Longe alijs ariſtoteles euaſit ſapiẽtiſſimus
Et ita de ceteris De ↄpatio · pauco tp̃e petrus
fact⁹ ẽ eloquẽtior · Relatiui aũt ↄſtructio q̃
tum facilis tũ ornatũ afferẽs haud queq̃ fugiet
Hoc aũt eius p̃ceptũ eſt ut ip̃m relatiuũ vbi
ↄuenienter fieri pot̃ initio ſermonis adaptetur
· hoc pacto · qđ ẽ ſit beneplacito · quin agã
ſcio nichil. eciã hoc vſurpãt oratores · ut ip/
ſũ anteceđs ſuo relatio ↄcordet eo cũ ſuo verbo
vel adiecto diſcõueniẽte · vt quas m̃ miſiſti
litãs fuẽ ſuauiſſime Itẽ · Quas tecũ peperi ami
citias m̃ fuere g̃tiſſime · Quid nõne p̃bellũ fu/
erit . Si loco p̃ncipij alicuius · noĩe gerũdiuo
vtamur Hoc pacto · veni cauſa legẽdi librũ
Ornati⁹ multo dicit̃ Legẽdi libri cauſa veni
Aliud exemplũ · veni gracia gerẽdi bella Or/
cius dicitur Gerendoꝝ bellorũ gracia veni Itẽ
Ibo ad audiendũ miſſam , venuſtius effert̃
Ad audiẽdã miſſam ibo . Pro ↄficiẽdo ep̃las
hanc materiã memorie prodidi · pulchrius
ita locet̃ · p̃ ↄficiẽdis ep̃lis At , in dũ . gerun
diũ p̃poſita p̃poſitione · inter · admodũ hõeſte
locũ habz Et fere ſignificatũ preteriti ĩpfecti
coniunctiui prepoſita dum dictione habere
ſolet · ut inter cenandum hec accepi . eſt · dum

denarium hec accepi Inter currēdū lucrat⁹ fui
est. dum currerē lucratus fui. maxima leticia
inter legendum affect⁹ fui. Gerūdiū vero in
do apci⁹ pncipio ꝙ̄ fini adaptet. hoc mō Incā
tādo decipit ſerpens. Studendo vir illuſtrior
euadere pōt Id vero ānotatu digniſſimū ē. ut
cū poſitiua exaugē velimus Hijs ꝑ p̄poſitiuū
ā. pꝙ̄. i p̄mis ꝫ apprime aduerbiū accidat hoc
mō Car⁹ eq̄ ſis ⁊ pio cūd⁹ ut ſoles. itē vi ꝟtu
te pꝙ̄ fulgidi p̄ ceteris i p̄mis honore digi eē
noſcūt itē id apprime vtile eſt ī vita ne q̄d mi
nus Compatiuo autē ⁊ ſup haud icōmode mł
to ł longe aduerbiū p̄ponit. Vt iuſticia alijs
ꝟtutib⁹ mł͛to p̄clarior exiſtit Aliud Marc⁹
Cycero pre ceteris longe eloq̄nētiſſimus eua
ſit Sꝫ nūc ad rēliq̄ Cū aliq̄d nob omod vtile
delcābile iocūdū eē oſtēdē volueimus Tunc
dtis abſtractoꝝ illoꝝ adiectiuoꝝ cū ꝟbo ſub
ſtantiuo. ſū. es. ē ꝯuenientiſſime vtemur.

DE oꝛoib⁹ omnib⁹ apd oratores vſurpatis haut min⁹ ē ꝯſiderātu cōgruū ꝙ ꝙ̄ laude ł vituperio affici triphariaꝫ cōperim⁹ Si eni vellē oſtendere marcū habere magnam ꝟtutē. cū ꝟbo ſubſtantiuo. ſū. es. ē. cōmodius hīc fiat ut. M. k. eſt magne virtutis. M. k.

ē magnus virtute . M.C.ē magna virtute
Sz hoc poſtremū ſplēdidiſſimum ē . hāc rē
aīo l' mēte cōplector ē Cōſidero hāc rē Eo/
dē mō racōez habē .i. cōſideāē ut huius loci cō
ſideātionem habeo Hui9 tpis racōem habeo
In aīo ē . ſig̃ficat In aīo habeo Aīmus m̄ ē .
ſig̃ficat . volo Certū ē michi .i. delibeāui l' de/
creui Proſequor te honoē .i. honoro te Ali/
ud pſequor laude . ē . Laudo te Et ita ī alijs
Cōſequor verb . eſt . Expmo verb . do hāc rē
vicio .i. vitupero hāc rē . do hāc rē crimini .i.
Criminor hāc rem . Ire in caſtra ita ornaci
us expſſat M.C. Caſtra petiuit In caſtra p
fectus eſt Se ad caſtra cōtulit . ſe in caſtra re
cepit Inſup haut illepide fit itrpoſita nōnū/
q̄ . Parēthes . vbi g̃cia dediſti ad me que
mea ſūma ē voluptas ſuauiſſiās lrās Itē om
nes aīcos ut tuis lrīs mādaſti plurimū ad/
miraris Similiter Endiadis non par orato
ri cōducit . hoc pacto virtute et virz laudib9
proſequi nitor et virtuoſum virū laudo . itē
Arma virūq3 cano .i. armatū Aliud . Virtu
teſq3 viros aut tāti incendia belli Opere p̄/
tium eſſe ſignificat . modo vtile eſſe . modo
neceſſarium modo iocundum Et id totum

veteres vſurpāt. viginti annos habz. ita cō
modiſſe efferṫ. vigeſimū annū agit l' degit
viginti ānos natus vl' nactus ē Si vero nu
merus fuerit cōpoſitus miorē numerū prepo/
nemus. ut vnū et viginti ānos nactus ē Sz
hec tu facile itelligis. Cicero laborat in elo/
quēcia. ita ōtui accōmodaṫ. Operā i eloquē
cia cycero ɔſiūt. Tempus i eloquēcia ɔterit
In ſtudiū icūbit eloquēcie Habeo hāc rem
in meōria Nō minus ōrte diciṫ Teneo hanc
rē memorē. hui9 rei memoriā habeo Obli
uio vero tali pacto exꝑmitur. huius rei me
capit obliuio. excellencia admodū pulchre
exꝑmiṫ p. pt' l' p. cū ſuis caſualib9. ut Ceſar
pre ceteris bellicis rebus pollebat Iohannes
pter ceteros virtute valuit id ē vltra ceteros

De pagis moib9 exꝑmēdis Iohānes le
ui igeio natus ē Soctes natus ē moibus fa/
cilimis Triſti ingenio Et ita de reliqs Aliud
Tu adhibes in fide Ornatiori efferṫ eloquio
Eſt michi apud te fides. Quod ē accuratius
Nā pleruqz ſū es ē. dtio iūctum. ſigficat ha
bē ⁊ qdāmō poſſidere. ut ē in pecunia. i. habeo
pecuniā Eſt tibi ſūmus honor. i. habes ſum/
mum honorem Eſt in tecum amicicia. vn̄

virgilius i pmo Eneid Sunt m septe pstanti cor
pe nymphe. de amicicia expmeda Tu m fami
liaris es Ego te vtor familiariter. Ego te ami
co vtor Aliud Certiorem face. e. significare Mo
rem gerere. e. oplacere. Ex sentencia. e. bm voluntatem
Inferre iniuriam. est iniuriam facere. dare veniam e
ignoscere Et licenciam dare Iniens etas adolescen
ciam. pulcherrime. significat Ferire fedus est.
fedus opponere Pre se ferre e vb a idicijs Aliquid
ondere. vt Hilaritatem lelius se p fert. i. p se fert
Sz sepenumero maioris significancie causa
subiunctiua ipatiuis addunt Quod citero sepe ef
ficere solebat Quale est illud Cura vt vir sis
Fac studeas Effice ut excellas / licz m ee bo
num virum l' bono viro. vtrumqz vsitate dicit Sz
postremum magis oratorum est.

De dictionibz ab eloquentissimis viris
Magis vsurpatis Et pmu de Noibz
Pus. p pulchre cu ablto et dto construit
Vt opus est m tua dignitate Opus est
m pecunia Quid none illud notatu dignissi
mu fuerit. ut cu duo fuerit. adiectiuu uideli
cet z sbm. adiectm i neutra voce trasferamus
Sbm vero gto casu locemus Hoc pacto
Cum dicere voluero multam uirtutem dica